

Πλαίσιο πολιτικής

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των ευκαιριών και των φιλοδοξιών των κοριτσιών και των γυναικών. Η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης στην εκπαίδευση αποτελεί σημαντικό μηχανισμό για την επίτευξη της αξιοποίησης του συνόλου του δυναμικού των γυναικών, καθώς και για τον σεβασμό της ελευθερίας της σκέψης και την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020»

- Στοχεύει στην παροχή έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης μέσω δημιουργίας θέσεων εργασίας και μείωσης της φτώχειας στην ΕΕ.
- Ο στόχος για απασχόληση του 75 % της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών γυναικών και ανδρών απαιτεί από τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση των γυναικών, ιδιαίτερα σε τομείς όπου αυτές υποεκπροσωπούνται.
- Θέτει ως πρωταρχικό στόχο τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (σχολικής διαρροής) κάτω από 10 % και ολοκλήρωσης τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 40 % της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών.
- «Ένωση Καινοτομίας» — μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία υποστηρίζει την επένδυση στην έρευνα και την ανάπτυξη, καθώς και δράσεις που βελτιώνουν την ικανότητα στροφής της έρευνας προς νέες υπηρεσίες και προϊόντα.
- «Ορίζοντας 2020» — το χρηματοδοτικό μέσο για την υλοποίηση της πρωτοβουλίας «Ένωση Καινοτομίας», που προωθεί την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις ερευνητικές ομάδες καθιστώντας την συντελεστή κατάταξης κατά την επιλογή προτάσεων με την ίδια βαθμολογία και κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, με στόχο την επίτευξη του στόχου για 40 % των υποεκπροσωπούμενων γυναικών ή ανδρών σε κάθε ομάδα (π.χ. ομάδες εμπειρογνομώνων) και επιτροπές (π.χ. επιτροπές αξιολόγησης).

Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων (2011-2020)

- Επιβεβαιώνει την προσήλωση του Συμβουλίου στην εκπλήρωση των επιδιώξεων της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων, ιδίως σε τρεις τομείς σχετικούς με την ισότητα των φύλων: την απασχόληση, την εκπαίδευση και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής ιδίως μέσω της μείωσης της φτώχειας.

Οι στρατηγικοί στόχοι της BPfA και οι δείκτες της ΕΕ

- B.1.** Διασφάλιση ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση.
- B.2.** Εξάλειψη του αναλφαριθμητισμού των γυναικών.
- B.3.** Βελτίωση της πρόσβασης των γυναικών στην επαγγελματική κατάρτιση, την επιστήμη και την τεχνολογία, καθώς και στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση.
- B.4.** Ανάπτυξη εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς διακρίσεις.
- B.5.** Διάθεση επαρκών πόρων για εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και παρακολούθηση της υλοποίησης των εν λόγω μεταρρυθμίσεων.
- B.6.** Προώθηση της διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης για κορίτσια και γυναίκες.

Το 2007 το Συμβούλιο συμφώνησε σε τρεις δείκτες σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων δύο επιμέρους δεικτών για τη μέτρηση της προόδου σχετικά με την εφαρμογή των στόχων της BPfA στον εν λόγω τομέα. Οι δείκτες αυτοί καταγράφουν τον έμφυλο διαχωρισμό στην εκπαίδευση, τόσο οριζόντια (δηλ. στο πεδίο των σπουδών) όσο και κάθετα (δηλ. στο επίπεδο του τίτλου σπουδών), καθώς και την απόδοση της εκπαίδευσης για τις γυναίκες και τους άνδρες, εξετάζοντας το ποσοστό απασχόλησης γυναικών και ανδρών ανά επίπεδο εκπαίδευσης.

Η βάση δεδομένων «Women and men in the EU — facts and figures» (Γυναίκες και άνδρες στην ΕΕ — Στοιχεία και αριθμοί) που ανέπτυξε το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, παρέχει τα πιο πρόσφατα στοιχεία και πληροφορίες για αυτούς τους δείκτες είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://eige.europa.eu/content/women-and-men-in-the-eu-facts-and-figures>

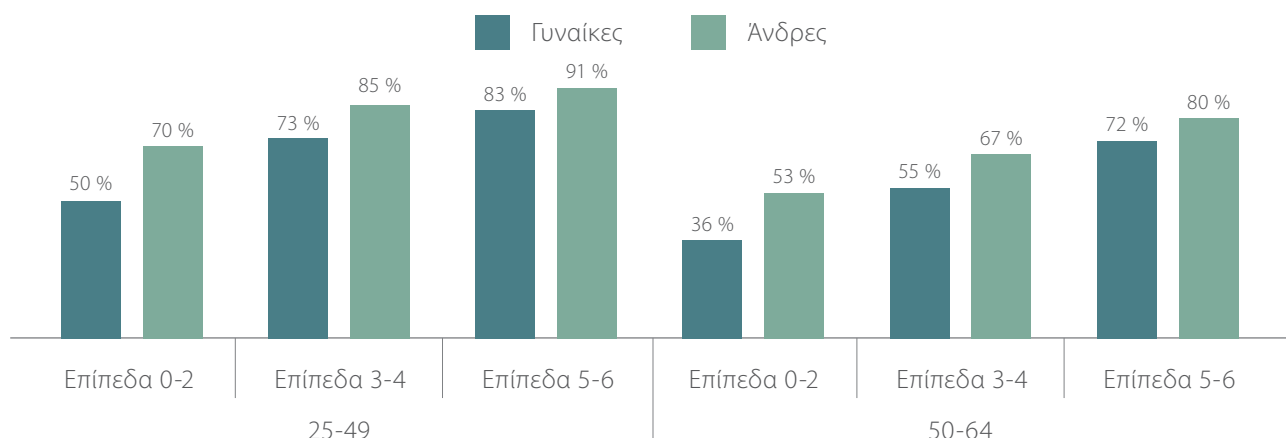
Πορίσματα από δεδομένα σε επίπεδο ΕΕ

Οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία των αποφοίτων πανεπιστημίων στην ΕΕ

Η συμμετοχή των γυναικών στην εκπαίδευση υπερβαίνει το ποσοστό των ανδρών πτυχιούχων στην ΕΕ το 2012 (59%), ενώ η τάση αυτή παραμένει αμετάβλητη από το 2007. Σε μεταπτυχιακό

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΔΡΩΝ ΑΝΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ, ΕΕ-28, 2012

Πηγή: Eurostat, Έρευνα για το εργατικό δυναμικό (EU-LFS)

επίπεδο, το ποσοστό των ανδρών κατόχων διδακτορικών διπλωμάτων παραμένει μεγαλύτερο από αυτό των γυναικών (53 % το 2012, 54 % το 2007), με μικρό και διαρκώς συρρικνούμενο έμφυλο χάσμα. Οι αλλαγές είναι πιο ορατές σε επίπεδο κρατών μελών. Το 2012 ο αριθμός των γυναικών κατόχων διδακτορικών διπλωμάτων ήταν μεγαλύτερος από αυτόν των ανδρών σε 12 κράτη μέλη, έναντι εννέα κρατών μελών το 2007.

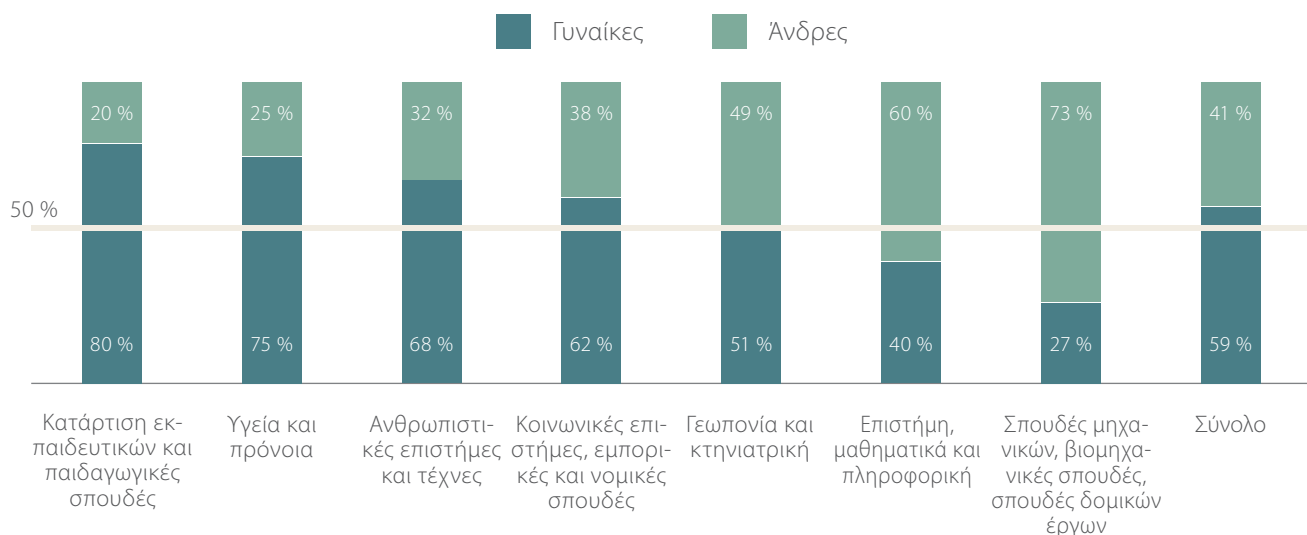
Τα υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης συνδέονται με μικρότερο έμφυλο χάσμα στην απασχόληση

Το 2012 το μέσο ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ-28 για τις γυναίκες της ηλικιακής ομάδας 20-64 ετών ήταν 62 % έναντι 74 % για τους άνδρες. Το μέσο ποσοστό απασχόλησης των γυναικών αυξάνεται αναλογικά με το επίπεδο εκπαίδευσής τους, ιδίως όσον αφορά τις γυναίκες που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-49 ετών. Το 2012 οι γυναίκες με προσχολική, πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (επίπεδα 0-2) είχαν τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης (50 % για τις γυναίκες της ηλικιακής ομάδας 25-49 ετών και 36 % για τις γυναίκες της ηλικιακής ομάδας 50-64 ετών). Τα ποσοστά αυτά είναι πολύ χαμηλότερα από τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών με ανώτερη δευτεροβάθμια και μετα-δευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια

εκπαίδευση (επίπεδα 3-4), τα οποία ανέρχονται σε 73 % για τις γυναίκες της ηλικιακής ομάδας 25-49 ετών και 55 % για τις γυναίκες της ηλικιακής ομάδας 50-64 ετών. Οι γυναίκες που ολοκλήρωσαν την πρώτη και τη δεύτερη βαθμίδα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5 και 6 της ISCED, έκδοση του 1997) είχαν περισσότερες πιθανότητες απασχόλησης (με ποσοστό απασχόλησης 83 % για τις γυναίκες της ηλικιακής ομάδας 25-49 ετών και 72 % για τις γυναίκες της ηλικιακής ομάδας 50-64 ετών) και το ποσοστό απασχόλησής τους ήταν πολύ υψηλότερο από το ποσοστό-στόχο του 75 % στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Το 2012 το χάσμα όσον αφορά την απασχόληση μεταξύ γυναικών και ανδρών με επίπεδο εκπαίδευσης 0-2 στην ΕΕ-28, ήταν 20 ποσοστιαίες μονάδες για τα άτομα που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-49 ετών, και 17 ποσοστιαίες μονάδες για τα άτομα που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 50-64 ετών. Το έμφυλο χάσμα στην απασχόληση αμβλύνθηκε στο επίπεδο εκπαίδευσης 3-4: το 2012, το χάσμα μεταξύ γυναικών και ανδρών με επίπεδο εκπαίδευσης 3-4 όσον αφορά την απασχόληση στην ΕΕ-28 ήταν 13 ποσοστιαίες μονάδες και 12 ποσοστιαίες μονάδες για τις ηλικιακές ομάδες 25-49 ετών και 50-64 ετών αντίστοιχα. Στο επίπεδο εκπαίδευσης 5-6, το έμφυλο χάσμα στην απασχόληση μειώθηκε ακόμη περισσότερο και ανήλθε σε 8 ποσοστιαίες μονάδες σε αμφότερες τις ηλικιακές ομάδες.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΔΡΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ 5 ΚΑΙ 6 ΤΗΣ ISCED, ΕΕ-28, 2012

Πηγή: Eurostat, Στατιστικά στοιχεία για την εκπαίδευση

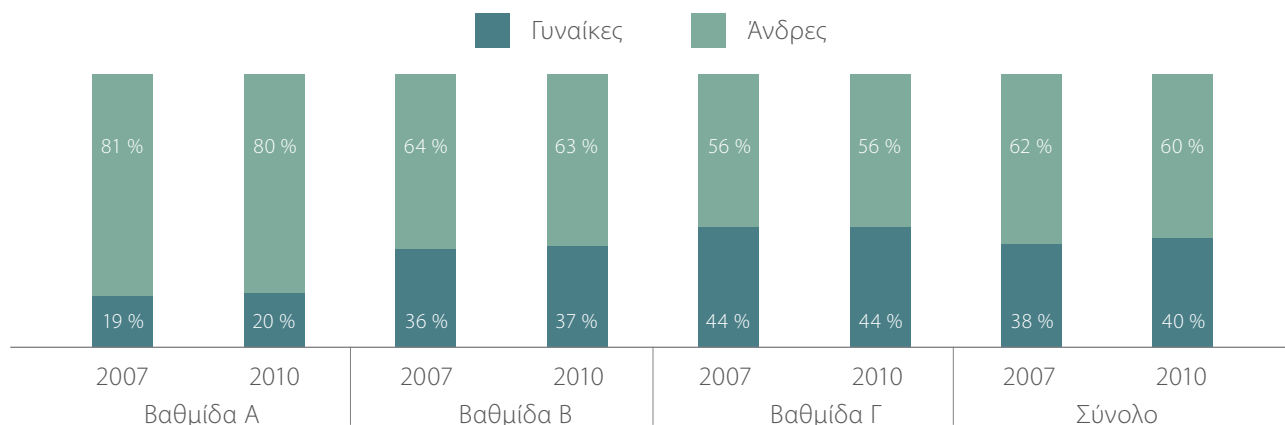
Παγιωμένος έμφυλος διαχωρισμός στην επιλογή αντικειμένου

Παρά τις αλλαγές στο εκπαιδευτικό επίπεδο γυναικών και ανδρών, τα πρότυπα έμφυλου διαχωρισμού παραμένουν βαθιά εδραιωμένα σε όλα τα κράτη μέλη. Ειδικότερα, τείνουν να λειτουργούν σύμφωνα με τις έμφυλες προσδοκίες, καθώς οι γυναίκες υπερεκπροσωπούνται σε κλάδους που σχετίζονται με τους παραδοσιακούς ρόλους των γυναικών, όπως η υγεία

και η πρόνοια, οι ανθρωπιστικές επιστήμες και οι τέχνες ή η κατάρτιση εκπαιδευτικών και οι παιδαγωγικές σπουδές.

Το 2012 ο αριθμός των ανδρών ήταν μεγαλύτερος από τον αριθμό των γυναικών στις σπουδές μηχανικών, τις βιομηχανικές σπουδές και τις σπουδές δομικών έργων, τόσο στο επίπεδο 5 όσο και στο επίπεδο 6 (ISCED 1997), σε όλα τα κράτη μέλη. Η πλέον ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών σημειώνεται στους τομείς της γεωπονίας και της κτηνιατρικής.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΔΡΩΝ ΣΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΑΘΜΙΔΩΝ ΣΤΑ ΑΝΩΤΑΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΟ 2007 ΚΑΙ ΤΟ 2010, ΕΕ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «She Figures», 2012

Οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται στις ανώτερες ακαδημαϊκές θέσεις στα περισσότερα κράτη μέλη

Οι άνδρες υπερίσχυαν των γυναικών μεταξύ του ακαδημαϊκού προσωπικού σε όλες τις βαθμίδες στα ανώτατα ακαδημαϊκά ιδρύματα και αντιπροσώπευαν το 60 % του προσωπικού το 2010 (μικρή μείωση από 62 % το 2007). Η επικράτηση των ανδρών στο ακαδημαϊκό προσωπικό ισχύει στα περισσότερα κράτη μέλη. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στα επίπεδα κάθεται έμφυλου διαχωρισμού στο πλαίσιο των τριών βαθμίδων του ακαδημαϊκού προσωπικού. Το 2010 σε όλη την ΕΕ-27, οι γυναίκες αντιπροσώπευαν περίπου το 44 % στις θέσεις βαθμίδας Γ [η πρώτη βαθμίδα/θέση που θα κατείχε κανονικά ένας/μία νέος/-α κάτοχος διδακτορικού διπλώματος (ISCED 6)], το 37 % στις θέσεις βαθμίδας Β (ερευνητές/-τριες που απασχολούνται σε θέσεις κατώτερες από τις κορυφαίες θέσεις, αλλά ανώτερες από αυτές των νέων κατόχων διδακτορικού διπλώματος) και μόλις το 20 % στις θέσεις βαθμίδας Α (η μοναδική ανώτατη βαθμίδα/θέση στην οποία διεξάγεται συνήθως η έρευνα).

Η κατάσταση δεν άλλαξε πολύ από το 2007 (έτος κατά το οποίο οι γυναίκες κατείχαν το 44 % των θέσεων βαθμίδας Γ, το 36 % των θέσεων βαθμίδας Β και το 19 % των θέσεων βαθμίδας Α).

Οι γυναίκες εξακολουθούν να αυξάνουν τη συμμετοχή τους στην ανώτατη εκπαίδευση και υπερισχύουν των ανδρών σε πολλά γνωστικά πεδία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, ο έμφυλος διαχωρισμός, τόσο ο οριζόντιος όσο και ο κάθετος, δεν άλλαξε με τον ίδιο ρυθμό. Κατά συνέπεια, η επιλογή επαγγελματικής σταδιοδρομίας από γυναίκες και άνδρες σε μη παραδοσιακούς τομείς δεν προοδεύει στον ίδιο βαθμό, στο πλαίσιο των διάφορων επαγγελμάτων και ενδέχεται οι γυναίκες και οι άνδρες να μην είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση στις ίδιες ευκαιρίες σταδιοδρομίας.

Στον ακαδημαϊκό χώρο, η παρουσία και η πρόσβαση των γυναικών σε ανώτερο επίπεδο εξακολουθεί να επιδέχεται βελτίωσης και υποστήριξης και αποτελεί ζήτημα προς αντιμετώπιση στην πλειονότητα των κρατών μελών.

Χρήσιμες πρωτοβουλίες:

Τα **έμφυλα στερεότυπα** αναγνωρίζονται ως γενεσιουργό αίτιο για τον έμφυλο διαχωρισμό και την έμφυλη ανισότητα στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και αντιμετωπίζονται μέσω διάφορων μέτρων που εφαρμόζονται τα κράτη μέλη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο πρόγραμμα σπουδών, εξετάζοντας τους έμφυλους ρόλους, τα στερεότυπα και την ισότητα των φύλων στις κοινωνικές σπουδές ή τα μαθήματα ιστορίας (το δανικό «Folkeskole»). Το κυπριακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών στην Εκπαίδευση (2014-2017) περιλαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των έμφυλων ρόλων και στερεοτύπων στην οικογένεια και την κοινωνία. Στην «Κατάσταση ισότητας των φύλων σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Αθλητισμού» και την «Πρόταση Μεσοπρόθεσμου Στρατηγικού Σχεδίου για την Ισότητα των Φύλων» της Τσεχικής Δημοκρατίας, η εξάλειψη των επιπτώσεων των έμφυλων στερεοτύπων καθορίζεται ως ένας από τους στόχους της εκπαιδευτικής πολιτικής. Στην Κροατία, στα πρότυπα για τα σχολικά εγχειρίδια ορίζεται ότι «τα σχολικά εγχειρίδια πρέπει να προετοιμάζουν τους μαθητές και τις μαθήτριες για αποτελεσματική και ισότιμη συμμετοχή σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής» και «να προωθούν την ισότητα των φύλων». Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, η ελληνική αρχή για το εκπαιδευτικό υλικό, έλαβε μέτρα για την απομάκρυνση προσβλητικών γυναικείων στερεοτύπων μέσω του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (2004). Το Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών της Ουγγαρίας περιλαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ευαισθητοποίηση και τις στάσεις απέναντι στην ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, ως μέρος του προγράμματος διδασκαλίας.

Η **ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά την ισότητα των φύλων** στα εκπαιδευτικά συστήματα και η παροχή υποστηρικτικού υλικού στο εκπαιδευτικό προσωπικό, συγκαταλέγονται στα μέτρα που εφαρμόζουν ορισμένα κράτη μέλη για τις πολιτικές ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου διαθέτει ιστοσελίδα για τους/τις εκπαιδευτικούς που είναι αφιερωμένη στην ισότητα των φύλων, με πληροφορίες και υλικό σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για τα αγόρια και τα κορίτσια στο σχολείο. Στη Λιθουανία, το διδακτικό βοήθημα «Δυνατότητες Ενίσχυσης της Ισότητας των Φύλων στο Σχολείο» για εκπαιδευτικούς και ειδικούς/-ές κοινωνικής παιδαγωγικής, παρέχει ενημέρωση για τους στόχους όσον αφορά την ισότητα των φύλων στα σχολεία, καθώς και εργαλεία για την εκπαίδευση σχετικά με την ισότητα των φύλων στο σχολείο και στην ευρύτερη σχολική κοινότητα. Στο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και του Υπουργείου Υγείας, Κοινωνικών Υπηρεσιών και Ισότητας της Ισπανίας, δημιουργήθηκε η πύλη «Intercambia», ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση και η ανταλλαγή πληροφοριών (πόροι ΤΠΕ, βάση δεδομένων και στατιστικά στοιχεία), καθώς και η γνώση εκπαιδευτικών πρακτικών που προωθούν τις ίσες ευκαιρίες και προλαμβάνουν την έμφυλη βία.

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ Β: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΟΔΟΥ	ΕΜΠΟΔΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Το έμφυλο χάσμα σε πολλούς ανδροκρατούμενους εκπαιδευτικούς τομείς σιγά-σιγά αμβλύνεται. • Γενικά, οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων πανεπιστημίων σε όλα τα κράτη μέλη. • Το έμφυλο χάσμα στην απασχόληση είναι πιο περιορισμένο στα άτομα υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης (5-6) και οι γυναίκες που ανήκουν στην εν λόγω κατηγορία επηρεάστηκαν λιγότερο από την οικονομική κρίση. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο ρυθμός μεταβολής του έμφυλου διαχωρισμού στην εκπαίδευση, τόσο του οριζόντιου όσο και του κάθετου, είναι χαμηλός. • Οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται στα ανώτερα επίπεδα της ακαδημαϊκής κοινότητας. • Για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, εξακολουθεί να υφίσταται έμφυλο χάσμα στην απασχόληση.

Η μελλοντική πορεία για την ΕΕ

- Συνέχιση της αντιμετώπισης και της ανατροπής των έμφυλων στερεοτύπων και του έμφυλου διαχωρισμού στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, υποστηρίζοντας τα αναλυτικά προγράμματα με την οπτική του φύλου στην εκπαίδευση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης στα ΜΜΕ που ενθαρρύνουν αγόρια και κορίτσια, γυναίκες και άνδρες, να επιλέξουν επαγγελματική σταδιοδρομία με βάση τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους.
- Αντιμετώπιση του έμφυλου διαχωρισμού στην εκπαίδευση, καθώς αυτός μεταφράζεται σε περαιτέρω ανισότητες στην αγορά εργασίας και συμβάλλει στη δημιουργία διαφορετικών οικονομικών ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες.
- Διασφάλιση ευκαιριών σταδιοδρομίας και εξέλιξης τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες που επιλέγουν μη παραδοσιακούς κλάδους που συνήθως συνδέονται με το αντίθετο φύλο.
- Δημιουργία ευκαιριών για γυναίκες προκειμένου να αξιοποιήσουν τα επιτεύγματά τους στην ανώτερη εκπαίδευση όσο και οι άνδρες, και αντιμετώπιση της υφιστάμενης «γυάλινης οροφής» για τις γυναίκες στον ακαδημαϊκό χώρο.

Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE)

Das Europäische Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE) ist das EU-Kompetenzzentrum für Gleichstellungsfragen. Das EIGE unterstützt politische Entscheidungsträger und alle relevanten Einrichtungen in ihren Bemühungen zur Verwirklichung der Gleichstellung von Frauen und Männern in Europa und darüber hinaus, indem es spezifisches Fachwissen sowie verlässliche und vergleichbare Daten zur Gleichstellung in Europa bereitstellt.

Weitere Informationen: <http://eige.europa.eu>

Das Ressourcen- und Dokumentationszentrum (RDC) des Europäischen Instituts für Gleichstellungsfragen (EIGE) ist ein innovatives und praktisches Instrument, das dabei hilft, wichtige Ressourcen zur Geschlechtergleichstellung zu identifizieren und zu verknüpfen. Es bietet einen unter den an der Gleichstellungspolitik und -praxis interessierten Personen erleichtert und einen Online-Bereich für Diskussionen und Debatten bietet.

Weitere Informationen: <http://eige.europa.eu/content/rdc>

Kontakt:
Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen
Gedimino pr. 16, LT-01103 Vilnius, LITAUEN
Tel. +370 521574-44/00

facebook.com/eige.europa.eu
twitter.com/eurogender
youtube.com/eurogender
<https://eurogender.eige.europa.eu>

ISBN 978-92-9218-563-3
doi:10.2839/1885
MH-04-15-022-DE-N